

Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları

(Adli ve Hukuki Süreçler)

Nisan 2026

TÖDEB

Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği

TÖDEB
Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği

TÖDEB nedir?

Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği (TÖDEB), tüzel kişiliği haiz, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'un (Kanun) EK 1'inci maddesine istinaden kurulmuştur. Kanun çerçevesinde aldıkları faaliyet izni ile faaliyet gösteren, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) gözetimine ve denetimine tabi ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları (Üyeler/Kuruluşlar) üye olmakla yükümlüdür. TÖDEB, Kanun'un yanı sıra 28.06.2020 tarihli Resmî Gazetede Cumhurbaşkanı Kararı ile yayınlanan Statüye göre faaliyetlerini yürütmektedir.

TÖDEB Üyesi Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları kimlerdir? Faaliyet alanları nelerdir?

Ülkemizde faaliyet gösteren tüm ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşları TÖDEB'e üye olmak zorundadır. Üyelerimiz, TCMB'nin gözetimi ve denetimi altında, Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde TCMB tarafından verilen faaliyet iznine istinaden faaliyet göstermektedir.

Üyelerimiz ayrıca Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) mevzuatı kapsamında da "yükümlü" sıfatına sahip olup MASAK düzenlemeleri çerçevesinde hizmet verdikleri gerçek ve tüzel kişilere aynı bankalar gibi kimlik tespiti yapmakta ve bu kişilerin işlemlerini sürekli olarak izleyerek şüpheli gördükleri işlemleri MASAK'a bildirmektedir.

Üyelerimizin işlem ve hizmetleri çeşitlilik arz etmekle birlikte, para havalesi, POS hizmeti, fatura ödemelerine aracılık edilmesine yönelik hizmetler, elektronik para (ön ödemeli kartlar, dijital cüzdan) ve mobil ödeme hizmetleri bunların başlıcalarını teşkil etmektedir. Elektronik para ihraç etme yetkisine sahip olan kuruluşlar elektronik para kuruluşu, diğer ödeme hizmetlerini veren kuruluşlar ise ödeme kuruluşu olarak adlandırılmaktadır. Elektronik para kuruluşu aynı zamanda diğer ödeme hizmetlerini de verebilirken ödeme kuruluşunun elektronik para ihracı yetkisi yoktur. Bu ayırım şirketlerin unvanlarından kolaylıkla yapılabilmektedir.

Üyemizin ticaret unvanında "elektronik para kuruluğu" ifadesi var ise o üyenin hem elektronik para ihracı yetkisi hem de diğer ödeme hizmetlerini verme yetkisi olduğu anlaşılmaktadır. Ticaret unvanında sadece "ödeme kuruluğu" "ödeme hizmetleri" gibi ifadeler var ise o üyemizin elektronik para ihraç yetkisi olmayıp kendisine verilen faaliyet izni kapsamındaki ödeme hizmetlerini vermeye yetkili olduğu anlaşılmaktadır. Ticaret unvanlarının içerisinde burada verdiğimiz ifadelerin kullanımı TCMB'nin iznine bağlı olduğu için bu unvanları kullanan şirketlerin lisanslı kuruluşlar olduğunu düşünmek doğru olacaktır.

Bununla birlikte, TCMB'ye faaliyet izni başvurusu yapan şirketin ticaret unvanının içerisinde de burada verdiğimiz ifadelerin kullanımı zorunludur. Bu ibareleri içeren unvanları kullanan şirketler ticaret siciline tescil öncesinde TCMB'ye başvurur, TCMB tarafından başvurunun kabul edilmesi halinde ticaret sicilinde tescil işlemleri yapılır. Dolayısıyla hem TCMB'den faaliyet izni bulunan hem de TCMB'ye faaliyet izni başvurusu yapan şirketlerin ticaret unvanlarında bu ibarelere yer verilir. Bu itibarla, bu ibareleri içeren unvanları kullanan şirketlerin onaylı/lisanslı kuruluşlar olduğunu düşünmek doğru olacaktır.

TCMB'nin resmi internet sitesi olan www.tcmb.gov.tr adresinde, "Temel Faaliyetler" başlığı altındaki "Ödeme Hizmetleri" sayfasından faaliyet izni bulunan şirketler kontrol edilerek teyit edilebilir. Aynı şekilde TÖDEB'in web sitesi olan www.todeb.org.tr üzerinden üyelerimiz sekmesine girilince de güncel üye listesine ulaşmak mümkündür.

Elektronik para: Elektronik para ihraç eden kuruluş tarafından müşterilerinden kabul edilen fon karşılığı söz konusu fonun müşteriler tarafından kullanılabilmesini teminen ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, Kanunda tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değeri ifade eder.

Para havalesi: Gönderen veya alıcıdan en az birinin hesabı bulunmaksızın yapılan para transferi işlemleridir. Gönderenden alıcıya fon transferi hizmetlerini kapsar.

POS hizmeti: Bankalardan üyelerimiz adına olacak şekilde tedarik edilen POS'ların, ödeme hizmetleri kapsamında işyerlerine (alt üye işyeri) kullandırılması hizmetidir.

Fatura ödemelerine aracılık: Elektrik, su, doğalgaz, iletişim hizmetleri ve TCMB tarafından uygun görülen diğer hizmetler karşılığı olarak yapılan ödemelere aracılık hizmetini ifade eder. Kuruluşlar internet sitesi ve/veya kendi adına ve hesabına hareket eden temsilciler aracılığıyla da fatura ödeme hizmeti sunmaktadır.

Ön ödemeli araç: Müşterinin ödemelerde kullanılabilecek fonu ödeme aracını ihraç eden ödeme hizmeti sağlayıcısına harcama yapmadan önce ödediği ve ödenene eş değer tutarda fonun ödeme hizmetlerinde kullanılmasına imkân veren fizikî veya fizikî varlığı bulunmayan ödeme aracını ifade eder. Uygulamada en sık görülen örnekleri; ön ödemeli kartlar ve dijital cüzdanlardır.

Dijital cüzdan: Tüm banka kartları, kredi kartları veya ön ödemeli kartların dijital ortamda güvenle saklanmasını sağlayan ve internetten yapılan alışverişlerde tek tek kart bilgilerinin girilmesinden ziyade tüm kart bilgilerinin tek bir alanda toplayarak tek tıkla ödeme yapılabilmesinin sağlanması hizmetidir. Kart saklama fonksiyonuna ek olarak dijital cüzdana kart kaydetmeksizin de fon yüklenebilir, bu cüzdandan fon transferi yapılabilir.

Mobil ödeme hizmeti: Gönderen tarafından ödeme işleminin yapılmasına ilişkin onayın bir tablet, cep telefonu ve benzeri mobil cihaz aracılığıyla verildiği, müşterinin mal veya hizmet bedelini işyeri yerine elektronik haberleşme işletmecisine (GSM operatörüne) ödediği, elektronik haberleşme işletmecisine bağlı olarak faaliyet gösteren ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşunun da ürün veya hizmet bedelini işyerine aktardığı ödeme işlemidir. Dolayısıyla mobil ödeme hizmetleri bugün itibarıyla Türk Telekom, Turkcell, Vodafone'un iştiraki olan 3 TÖDEB üyesi kuruluş tarafından yapılabilmektedir.

Üyelerimiz ile bankalar arasındaki ilişki nedir?

Üyelerimiz, sadece Kanun'da belirtilen ödeme hizmetlerini sunabilir, diğer bankacılık faaliyetlerini (mevduat, kredi, sigorta ve benzeri) yürütemezler. Üyelerimiz hukuki statü açısından bakıldığında bankalar gibi "finansal kuruluş" statüsünde olup, aynı zamanda da bankalar ile çalışmak zorundadır. Kanun uyarınca Üyelerimizin sundukları ödeme ve/veya elektronik para hizmetleri dolayısıyla aldıkları fonları 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki bankalarda açılan hesaplarda tutmaları zorunlu olup, bankalar nezdinde açtıkları cari hesapları üzerinden ödeme ve/veya elektronik para hizmetini yürütürler. Üyelerimizin, bankalar nezdindeki bu hesapları ile ilgili irtibatın sağlanması ve bankalardaki işlemlerin yerine getirilebilmesi için Üyelerimizin çalışanlarının yetkilendirilmeleri gerekmektedir. Diğer bir ifade ile Üyelerimizin personeli ve yetkililerinin bilgileri Üyelerimiz adına açılmış, kullanıcı işlemlerinin yürütüldüğü banka hesaplarına kaydedilmektedir.

TÖDEB Üyeleri tarafından sunulan hizmetler ile ilgili ne tip hukuki uyuşmazlıklar vardır? Üye kuruluşlardan hangi bilgi ve belgeler temin edilebilir?

1) POS Hizmeti

Üyelerimizin yaygın olarak iştiğal ettikleri faaliyetlerden birini bankalardan Üyelerimiz adına olacak şekilde tedarik edilen POS'ların, ödeme hizmetleri kapsamında Üyelerimiz müşteri olan işyerlerine (alt üye işyeri) kullanılması şeklinde tezahür eden POS hizmeti oluşturmaktadır. Bu POS'lar fiziki olabileceği gibi e-ticaret sitelerinde kullanılan sanal POS'lar da olabilmektedir. Tüketicilerin başta taksitlendirme olmak üzere kart programlarının (bonus-world-maximum-axess-cardfinans-bankkart-paraf-advantages-sağlamkart vs.) sağladığı avantajlardan yararlanabilmesi için mal veya hizmet satan işletmelerin faaliyetleri esnasında kullanmaları gereken POS'larda çok sayıda kredi kartı programının uygulanabilir olması gerektiğinden, işletmeler kart programlarını sunan bankalarla ayrı ayrı işyeri anlaşması yapmak zorundadır. Küçük bir işletmenin çok sayıda banka ile anlaşma yaparak iptal, iade, mutabakat gibi karmaşık süreçleri her bir bankanın kendi sistemine uygun olarak yönetmesi son derece zordur. Bu noktada Üyelerimiz devreye girmekte, birçok banka ile anlaşmaları sonucu halihazırda tüm kart programlarının kullanılabilir olduğu POS'lara sahip olmaları ve her türlü sürecin Üyelerimize ait tek sistem üzerinden yürütülmesi gibi avantajları bulunması nedeniyle işletmelerle "İşyeri" anlaşması yapmaktadırlar. Böylece ilgili işletme Üyemizle yapacağı tek bir sözleşme ve entegrasyonla çok sayıda bankanın kart programını kendi müşterilerine sunabilir, tüketici de her kartla taksitle ödeme dahil birçok avantajı elde edebilir duruma gelmektedir.

Bu kapsamda, bahse konu iş modeli ile gerçekleşen kartlı ödemeler neticesinde satılan ürün ya da hizmetler, kendisine POS tahsis edilen satıcının (yani Üyemizin anlaşma yaptığı işyerinin/ işletmenin) ürün/hizmetleri olup Üyelerimizin mezkûr faaliyetteki fonksiyonlarını, tahsil edilen bedelin ilgili komisyonun kesilmesi suretiyle satıcıya/işyerine aktarılması oluşturur. Dolayısıyla, Üyelerimiz tarafından hiçbir surette işyerleri adına ürün ve hizmet satımı söz konusu değildir. Üyelerimiz, ilgili bankanın POS'u üzerinden işlem yapma iznine sahip olup; sadece ödemenin yapılmasına, diğer bir deyişle fonun transferine aracılık etmektedirler.

1) İlk iş akışında, banka ve sanal/fiziki POS hizmeti sağlayan TÖDEB üyesi kuruluş arasında üye işyeri sözleşmesi vardır. Devam eden süreçte, TÖDEB üyesi kuruluş, birçok bankadan temin ettiği POS'ları sistemsel olarak bir araya getirir.

2) TÖDEB üyesi kuruluş işyerlerine mal veya hizmet satışlarına ilişkin bedelleri söz konusu POS'lar üzerinden tahsil edebilme imkânı sunar.

POS Hizmetinde Karşılaşılan En Önemli Hukuki Sorun

POS iş modelinde karşılaşılan en büyük sorun bankadan alınan POS'un banka kayıtlarında Üyemizin adıyla yer almasından doğmaktadır. X Ödeme Kuruluşu Y Bankası ile sözleşme yaparak bu POS'u kullandığı için banka nezdinde POS'un kullanıcısı Üyemiz olarak gözüktür. Anılan POS hizmeti kullanılarak bir suç şüphesi bulunan işlem gerçekleştiğinde Savcılık makamı tarafından bankaya yazı yazılıp POS'un kime ait olduğu sorulduğunda bankalar doğrudan Üyemizin ticari unvanını vermekte, Üyemizin sadece finansal hizmet sunan bir ödeme kuruluşu ya da elektronik para kuruluşu olduğunu her zaman belirtmemektedir. Bu sebeple Üyemizin gerçek kişi yetkilileri doğrudan soruşturma dosyasına "şüpheli" sıfatıyla dahil edilebilmektedir. Bu durum Üyelerimizin yetkilileri açısından büyük sıkıntılar doğurmakta, sıklıkla şüpheli sıfatıyla ifadeye gitmek zorunda kalınmakta ve hatta çağrı tebligatlarının tebliğ edilemediği durumlarda haklarında yakalama kararı dahi oluşturulabilmektedir.

Ancak, TÖDEB üyesi kuruluşlar yukarıda anılan iş akışında yalnızca ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak ödeme hizmetine aracılık eder ve alım satım işlemine konu mal ya da hizmetin satıcısı olmazlar. Dolayısıyla, adli vakalarda TÖDEB üyeleri uyuşmazlıkların tarafı değildir. Bununla birlikte, üye kuruluşlarımız sundukları ödeme hizmetine ilişkin tarafların ve işlemin bilgilerini kaydedip sakladığından, kendilerinden uyuşmazlığın çözümüne yönelik bilgi talep edilebileceği tabiidir. Üyelerimizin bu tip soruşturmalar açısından tıpkı bankalar gibi bilgi istenen kuruluş olarak dikkate alınması durumunda yaşanan sorunların ortadan kalkacağıni düşünmekteyiz.

2) Elektronik Para Hizmeti

Üyelerimiz olan elektronik para kuruluşlarınca sunulan elektronik para hizmetlerinde, ön ödemeli sanal/fiziki kart ve dijital cüzdan uygulamaları ile tüketiciye, mal veya hizmet alımına ilişkin ödeme yapılması veya kişiden kişiye fon transferi hizmetleri sunulmaktadır. Hem kart hem de cüzdan uygulamalarında tüketici, karta veya cüzdana yüklediği fon (para) tutarı kadar harcama veya fon transferi yapabilir. Ayrıca, dijital cüzdan uygulamasında tüketici cüzdana tanımladığı kredi kartı, banka kartı veya ön ödemeli kartı seçerek söz konusu kart ile ödeme veya transfer yapabilir. Dolayısıyla, sunulan diğer ödeme hizmetleri gibi elektronik para hizmetlerinde de üyelerimiz mal veya hizmet satan taraf değil sadece ödemenin ya da fon transferinin gerçekleştirilmesine yönelik hizmet sunan finansal kuruluştur.

Mevzuat uyarınca bir müşterinin, yukarıda belirtilen hizmetlerden faydalanabilmesi için elektronik para hesabına fon aktarması (para yüklemesi), bunun için de elektronik para kuruluşunun banka hesabına para yatırması ya da kredi/banka kartı ile dijital cüzdana para yüklemesi gerekmektedir. Bu durumda, müşterinin banka hesap hareketlerinde müşterinin hesabından elektronik para kuruluşunun banka hesabına bir para transferi yapıldığı veya kart ekstresinde ilgili para yüklemesinin gerçekleştiği görülmektedir.

Elektronik Para Hizmetinde Karşılaşılan En Önemli Hukuki Sorun

Dolandırıcılık ve benzeri suç eylemlerinde; dolandırıcılar, kişileri promosyon veya indirim vaadiyle ikna ederek elektronik para kuruluşlarında hesap açtırıp hesap bilgilerini almakta ve kullanmaktadır. Bu durumda kandırıldığını anlayan kişiler yasal süreçleri başlatırken elektronik para kuruluşunu belirterek başvurularını yapmaktadır. Bunun sonucu olarak yürütülen soruşturmalar kapsamında yargı makamları şikayetçi olan kişinin banka hesabından bir elektronik para kuruluşunun hesabına para aktarıldığını görmekte ve elektronik para kuruluşunun bankalar nezdindeki hesaplarına ilişkin bilgi talep edilmektedir. Bu durumda ise adli vakalarda TÖDEB üyesi kuruluşlar uyumsuzlukların tarafı olmadığı halde bankalar tarafından söz konusu işleme ilişkin ödeme hizmeti sunan elektronik para kuruluşunun banka hesapları için tanımlanan Üyelerimizin çalışanlarının ve yetkililerinin bilgileri soruşturma dosyasına sunulabilmektedir. Bu durum; üye kuruluşumuza ait banka hesabını yönetmek üzere Üyemizce yetkilendirilen personelin ve yetkililerin hesap sahibi ve kullanıcısı olarak soruşturmanın yürütüldüğü suç bakımından dosya kapsamında şüpheli olduğu yanılışına düşülmesine, dolayısıyla suça konu fiil ve eylemleri gerçekleştiren şüpheli(ler) ile birlikte hareket ettiği yönünde hatalı tespitler yapılmasına neden olabilmektedir. Üyelerimizin çalışanlarının ve yetkililerinin karşılaştığı bu mağduriyetlere ek olarak soruşturma konusu failin hızlı, etkin ve etkili bir şekilde tespit edilebilmesi için üyelerimiz tarafından sağlanabilecek katkı gecikebilmektedir.

Görüldüğü üzere, TÖDEB üyesi kuruluşlar ödeme hizmetlerinde olduğu gibi elektronik para hizmetleri bakımından da olası sahtecilik/dolandırıcılık olaylarında uyuşmazlıkların tarafı olmayıp bankalar aracılığı ile yürütmek zorunda oldukları faaliyetleri kapsamında açılan banka hesaplarında sadece kullanıcılarına sundukları hizmete yönelik işlemleri yürütmektedir. Bununla birlikte, Üyemiz olan elektronik para kuruluşları, kullanıcılarının finansal işlemleri kapsamında yer alan hesap sahibi bilgileri, para transferi kayıtları ve bunlara ilişkin erişim (log) kayıtlarını tutmakla yükümlü olup Üyelerimizin bu tip soruşturmalar açısından tıpkı bankalar gibi bilgi istenen kuruluş olarak dikkate alınması halinde bu bilgi ve belgeler soruşturmaların etkin bir şekilde yürütülmesi için hızlı bir şekilde ilgili makamlar ile paylaşılabilir.

3) Mobil Ödeme Hizmeti

Mobil ödeme işlemleri, müşterinin satın aldığı mal veya hizmetin bedelinin alım esnasında cep telefonu veya benzeri bir mobil cihaz aracılığıyla GSM operatörü faturasına yansıtılması veya faturasız hatların bakiyesinden tahsil edilmesiyle başlamaktadır. Faturalı hatlarda, müşteri faturasını ödediğinde işlem tamamlanırken; faturasız hatlarda harcama tutarı, anında bakiyeden düşmektedir.

Ödeme gerçekleşikten sonra harcamaya ilişkin tutar, mobil ödeme hizmeti veren ve GSM Operatörünün iştiraki olan Üyelerimize iletilmektedir. Söz konusu Üyemiz ise ödemeye ilişkin komisyonunu kestikten sonra kalan tutarı doğrudan işyerine aktarabildiği gibi işyerinin anlaşmalı olduğu başka bir ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu aracılığıyla da işyerine iletilebilmektedir.

Mevzuat uyarınca mobil ödeme hizmetinde hem işlem başına hem de aylık toplamda harcama limitleri bulunmaktadır. Ayrıca kullanıcılar cep telefonu faturalarını son ödeme tarihinden itibaren 30 gün içinde ödemezse mobil ödeme hizmeti sunulması durdurulmaktadır. Eğer gecikme 60 güne ulaşırse ilgili kullanıcı bir yıl boyunca mobil ödeme hizmetinden yararlanamamaktadır.

Mobil ödeme, dijital içerik satın alma, perakende alışverişler ve online hizmetler gibi pek çok alanda kullanılabilir. Örneğin, uygulama mağazalarından yapılan satın alımlar, oyun içerikleri veya abonelik sözleşmeli dijital hizmetler bu yöntemle kolayca ödenebilir. Mobil ödeme hizmeti, kredi kartı veya nakit ihtiyacı olmadan hızlı ve güvenli bir ödeme imkânı sunmaktadır ve banka hizmetlerine ulaşımı olmayan ya da sınırlı olan kişiler için çevrim içi alışverişlerde ideal bir alternatiftir. Ayrıca, kart bilgilerini paylaşmak istemeyen kullanıcılar için de güvenli bir seçenek sağlamaktadır.

İşlem Akışı:

1. Müşteri satın alım işlemini gerçekleştirir ve işyeri müşteriye mal & hizmet faturası keser.
2. Müşteri ürün/hizmet bedelini GSM faturası veya GSM TL bakiyesi ile öder.
3. Tahsil edilen tutar, GSM Operatörü tarafından iştiraki olan kuruluşa aktarılır.
4. Bu kuruluş tutarı -varsa- işyerinin ödeme hizmeti aldığı diğer bir kuruluşa aktarır. *
5. İşyerinin ödeme hizmeti aldığı kuruluş tutarı işyerine aktarır.

(*) Müşterinin ve işyerinin ödeme hizmeti aldığı kuruluş aynı kuruluş olabilmektedir. Bu durumda, GSM operatör iştiraki olan kuruluş tutarı doğrudan işyerine aktarabilir.

Mobil Ödeme Hizmetinde Karşılaşılan En Önemli Hukuki Sorunlar

Mobil ödeme işlemleri kapsamında adli makamlar nezdinde görülen soruşturma dosyalarında ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları muhatap olabilmektedir. Oysaki, Kuruluşlar Kanun uyarınca yalnızca ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak faaliyet göstermekte, mal veya hizmetin ifasıyla ilgili herhangi bir sorumlulukları bulunmamakta olup, konuya ilişkin sorumluluk işyerlerindedir.

Diğer yandan, MASAK mevzuatı gereği mobil ödemede bir seferlik işlem tutarı bin TL'yi; aylık işlem tutarı iki bin yedi yüz elli TL'yi aşmayan, oldukça sınırlı tutarda yapılan bu işlemlerde Kuruluşların ödemenin göndericisi konumunda olan GSM hattı sahibi müşterisinin kimliğini tespit yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu nedenle, adli makamların bu tip müşterilerin kimlik bilgilerine ilişkin taleplerinin doğrudan GSM operatörlerine yönlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, mobil ödeme hizmetlerinden kaynaklanan hukuki uyuşmazlıklarda, Kuruluşların yalnızca para transferine aracılık rolü üstlendiği ve mal veya hizmetin ifasıyla ilgili sorumluluklarının bulunmadığı ayrıca mobil ödeme hizmetlerindeki işlem limitleri nedeniyle müşterilerin kimlik bilgilerinin GSM operatörlerinden temin edilebileceği hususlarının göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

TÖDEB Üyelerinden bilgi ve belgeler nasıl temin edilebilir?

TÖDEB üyesi tüm kuruluşların Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi bulunmaktadır. Bu adresler Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından UYAP dağıtım listesine tanımlanmıştır. Dolayısıyla, Üyelerimiz ile adli merciler arasındaki yazışmalar UYAP sistemi üzerinden yürütülebilmektedir. Başta Cumhuriyet Savcılıklarımız olmak üzere ilgili resmî kurumlardan talep edilecek bilgi ve belgeleri içeren talep yazılarının UYAP sistemi üzerinden TÖDEB üyelerine doğrudan iletilmesi adli süreçlerde hızlı ve etkin çözüm alınmasını sağlamaktadır.

Bununla birlikte, Birliğimiz ile Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü arasında gerçekleştirilen toplantılar çerçevesinde; Kuruluşlar tarafından adli makamların bilgi ve belge taleplerine ilişkin müzekkere süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve gereksiz yazışma trafiğinin önlenmesi amacıyla standart bir müzekkere cevap şablonu oluşturulmuştur. Söz konusu şablon, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 19.03.2025 tarihinde 161 Ağır Ceza Merkezi Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmiş olup, merkezde görev yapan Cumhuriyet Savcıları ile mülhakat Cumhuriyet Başsavcılıklarına da duyurulmuştur.

TÖDEB Üyelerinin hesaplarına bloke konulması ne sonuç doğurur?

Uygulamada bilhassa POS ve elektronik para hizmetleri kısmında açıklanan sorunlar nedeniyle şüpheli olarak Üyemiz ve Üyemizin yetkililerinin yer aldığı yasal süreçler kapsamında şikâyete konu ve son derece düşük bedelde olan tutarlar için Üyelerimizin bankada bulunan hesaplarının tamamına bloke konulduğu durumlarla da karşılaşmaktayız.

Üyelerimiz; soruşturma ya da kovuşturmanın aslında tarafı olmadığından işleme aracılık etmeleri nedeniyle bilgi sahibi kişi konumundadır. Böyle olmasına karşın, Üyelerimiz adına açılan ve müşterilerine ait olan fonların yer aldığı banka hesaplarının tamamına bloke konması durumunda Üyemiz ana işi olan ödeme hizmetini veremez hale gelmekte ve Üyemizden hizmet alan binlerce müşteri mağdur olmaktadır.

Bu sebeple Üyelerimizin yukarıda açıkladığımız şekilde yer almak durumunda kaldığı bir soruşturma ya da kovuşturma süreci içerisinde Üyelerimizin hesaplarına bloke konulmamasının son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Nitekim Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik'in 34 üncü ve 35 inci maddelerinde, müşterilerin Üyelerimiz nezdindeki hak ve alacaklarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli taleplerin münhasıran Üyeler tarafından yerine getirileceği hususu düzenlenmiştir.

Bu kapsamda böyle bir durumda Üyelerimize yazı yazılarak şüphelinin Üyemiz nezdinde mevcut bir hak edişi ya da fonu bulunması halinde buna bloke konması talep edilirse bu talep Üyelerimiz tarafından ivedilikle yerine getirilecektir.

Adli Süreçlere İlişkin Önemli Başlıklar

TÖDEB üyeleri aracılığıyla sunulan hizmetlere ilişkin adli süreçlerde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak bu broşürde dikkat çekilmesi amaçlanan başlıklara aşağıda yer verilmektedir.

- **TÖDEB Üyesi Kuruluşlar Finansal Kuruluştur.**

POS, mobil ödeme ve elektronik para hizmetleri aracılığıyla yapılan işlemlerde, TÖDEB üyesi kuruluşlar sadece ödeme hizmetine aracılık eder, mal/hizmet sağlayıcı değildir.

- **Elektronik Para Havuz Hesabı ve POS Sahipliği Banka Nezdinde Kuruluş Adına Gözükmemektedir.**

Bu nedenle savcılık yazışmalarında banka tarafından doğrudan kuruluşun adı bildirilmekte, bu da müşteri yerine Kuruluşun şüpheli gibi algılanmasına neden olmaktadır.

- **Kuruluşların Çalışanları "Yetkili Kullanıcı"dır, "Hesap Sahibi" Değildir.**

Banka sistemlerinde görülen kişi, hesabın işlemleri için tanımlanmış yetkili olabilir. Bu kişiler fiili işlemin faili değildir.

- **Mobil Ödeme Hizmetlerinde Kimlik Bilgisi Talepleri GSM Operatörüne Yönlendirilmelidir.**

Kuruluşların mobil ödeme hizmetlerinde işlem yapabileceği üst limit TCMB mevzuatı ile belirlenmiş olup, bu limitin üstünde işlem yapılması mümkün değildir. Bu üst limit kapsamında MASAK mevzuatı uyarınca da kimlik tespiti yükümlülüğü olmadığından, Kuruluşlarda ödemenin göndericisi konumunda olan GSM hattı sahibi müşterilerin kimlik bilgileri bulunmamaktadır.

TÜRKİYE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI BİRLİĞİ

Yamanevler Mah. Tevfik İleri Cad. Onur Ofis Park İş Merkezi Sitesi A2 Blok No: 10A
Kat: 4 İç Kapı No: 5 Posta Kodu: 34768 Ümraniye / İstanbul
0 (850) 224 6493

bilgi@todeb.org.tr

todeb.org.tr

[in](#) [f](#) [X](#) [v](#) [i](#)